

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**НАКАЗ****14.05.2013 № 499**Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України 29 травня 2013 р.
за № 823/23355**Про затвердження Типових правил прийому до професійно-технічних навчальних закладів
України**

{Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки
[№ 344 від 09.04.2014](#)}

На виконання статті 7 [Закону України «Про професійно-технічну освіту»](#)

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити [Типові правила прийому до професійно-технічних навчальних закладів України](#), що додаються.
2. Визнати таким, що втратив чинність, [наказ Міністерства освіти і науки України від 06 червня 2006 року № 441](#) «Про затвердження Типових правил прийому до професійно-технічних навчальних закладів України», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 05 липня 2006 року за № 790/12664 (із змінами).
3. Департаменту професійно-технічної освіти (Супрун В.В.) забезпечити державну реєстрацію цього наказу в Міністерстві юстиції України.
4. Департаменту управління справами (Запольська Н.М.) у встановленому порядку зробити відмітку у справах архіву.
5. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника Міністра Жебровського Б.М.
6. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Міністр**Д.В. Табачник**

	ЗАТВЕРДЖЕНО Наказ Міністерства освіти і науки України 14.05.2013 № 499
	Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 травня 2013 р. за № 823/23355

ТИПОВІ ПРАВИЛА
прийому до професійно-технічних навчальних закладів України

I. Загальна частина

1.1. Ці Типові правила є обов'язковими для професійно-технічних навчальних закладів незалежно від форм власності та підпорядкування.

1.2. До професійно-технічних навчальних закладів приймаються громадяни України, іноземці та особи без громадянства, що перебувають в Україні на законних підставах.

Прийом на навчання іноземних громадян здійснюється до професійно-технічного навчального закладу, який має ліцензію на підготовку (у тому числі первинну професійну), перепідготовку та підвищення кваліфікації іноземців, які прибули в Україну на навчання.

1.3. Громадяни України мають рівні права на здобуття професійно-технічної освіти відповідно до своїх здібностей і нахилів незалежно від національності, раси, статі, соціального і майнового стану, світоглядних і політичних переконань, ставлення до релігії, віросповідання, стану здоров'я, місця проживання та інших обставин.

Іноземні громадяни, особи без громадянства здобувають професійно-технічну освіту у навчальних закладах України відповідно до чинного законодавства та міжнародних договорів.

Особа, яку визнано біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, має рівне з громадянами України право на освіту.

Обмеження допускаються за медичними та віковими показниками, а також показниками професійної придатності, що визначаються Кабінетом Міністрів України.

1.4. Прийом громадян до професійно-технічних навчальних закладів здійснюється для здобуття професій (спеціальностей) за такими освітньо-кваліфікаційними рівнями:

- кваліфікований робітник;
- молодший спеціаліст.

1.5. Прийом громадян на первинну професійну підготовку здійснюється за рахунок видатків з Державного бюджету України або видатків, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів у державному бюджеті на оплату послуг з підготовки кваліфікованих робітників на умовах державного замовлення у професійно-технічних навчальних закладах державної та комунальної власності.

1.6. Прийом громадян понад державне замовлення, а також перепідготовка та підвищення кваліфікації здійснюються за рахунок коштів фізичних і юридичних осіб.

II. Приймальна комісія

2.1. Прийом до професійно-технічного навчального закладу здійснює приймальна комісія.

2.2. Очолює приймальну комісію директор професійно-технічного навчального закладу, який своїм наказом визначає та затверджує персональний склад комісії і порядок її роботи.

2.3. Правила прийому до професійно-технічного навчального закладу на наступний календарний рік розробляються відповідно до законодавства України, у тому числі цих Типових правил, затверджуються керівником

професійно-технічного навчального закладу за погодженням зі структурними підрозділами з питань професійно-технічної освіти Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, не пізніше 01 грудня поточного року.

2.4. Приймальна комісія:

організовує прийом заяв та документів;
проводить зі вступниками бесіди з питань вибору професії або спеціальності, умов навчання, матеріального забезпечення та забезпечення особливого соціального захисту учнів, слухачів, працевлаштування після закінчення навчального закладу;

організовує та координує підготовку та проведення конкурсного відбору;
приймає рішення щодо осіб, рекомендованих до зарахування до професійно-технічного навчального закладу, оформляє протокол та оголошує відповідні списки осіб;

організовує роботу щодо комплектування навчальних груп з урахуванням здібностей і нахилів, віку, стану здоров'я та професійної придатності вступників;

вирішує інші питання, пов'язані з прийомом.

2.5. Правила прийому до професійно-технічного навчального закладу доводяться до відома вступників через засоби масової інформації та (або) інформаційні стенди і мають обумовлювати:

перелік професій, спеціальностей та спеціалізацій за ними згідно з отриманою ліцензією;
вимоги щодо освітнього рівня вступників за кожною професією (спеціальністю) та спеціалізацією;
плановані обсяги прийому, освітні та освітньо-кваліфікаційні рівні випускників, строк навчання за професіями (спеціальностями) та спеціалізаціями;

форми та ступеневість навчання;

обмеження з професій (спеціальностей) та спеціалізацій за віком вступників, статтю та медичними показаннями;

перелік вступних випробувань за професіями (спеціальностями) та спеціалізаціями, порядок і форми їх проведення (співбесіди, контрольні роботи з окремих предметів, тестування, іспити тощо) та системи оцінювання знань;

порядок зарахування на відповідну форму навчання та порядок зарахування вступників, які мають однаковий конкурсний бал;

порядок розгляду оскаржень результатів вступних випробувань;

порядок роботи приймальної комісії (дні тижня та години);

наявність місць у гуртожитку та умови їх надання;

порядок проходження медичного огляду вступників до професійно-технічних навчальних закладів, що проводять підготовку фахівців для галузей, які потребують обов'язкового професійного медичного відбору, або проходження зазначеного огляду в інших медичних установах.

2.6. Строки проведення прийому на навчання встановлюються правилами прийому професійно-технічного навчального закладу відповідно до затверджених у встановленому порядку робочих навчальних планів.

III. Документи для вступу

3.1. Вступники подають особисто заяву про вступ до професійно-технічного навчального закладу, вказуючи обрану професію (спеціальність), форму навчання, місце проживання, до якої додають:

документ про освіту (оригінал) за умови вступу на денну форму навчання за державним замовленням; в інших випадках - оригінал або завірнену копію;

документ про присвоєння освітньо-кваліфікаційного рівня «кваліфікований робітник» за результатами закінчення другого ступеня навчання у навчальному закладі другого або третього атестаційного рівня (для навчання на третьому ступені професійно-технічної освіти у навчальних закладах третього атестаційного рівня) (оригінал або його завірнену копію);

медичну довідку за формою, встановленою чинним законодавством;

6 фотокарток розміром 3 x 4 см (правилами прийому в окремих випадках можуть встановлюватися інші розміри та кількість фотокарток);

копії документів, що дають право на пільги до вступу в навчальний заклад (за наявності).

Вступники пред'являють особисто документ, що посвідчує особу та громадянство (паспорт громадянина України, військовий квиток або посвідчення про приписку (відповідно до вимог статті 14 [Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу»](#)), свідоцтво про народження - для осіб, які за віком не мають паспорта, або інший документ, який засвідчує особу і громадянство).

{Абзац восьмий пункту 3.1 розділу III виключено на підставі Наказу Міністерства освіти і науки № 344 від 09.04.2014}

3.2. Особи, які направляються на навчання підприємствами, установами, організаціями, додають до заяви про вступ відповідний документ.

IV. Умови прийому

4.1. Прийом до професійно-технічного навчального закладу проводиться шляхом конкурсного відбору вступників на навчання:

за рейтинговим списком вступників;

за результатами співбесіди;

за результатами середнього бала свідоцтва про базову загальну середню освіту або середнього бала атестата про повну загальну середню освіту;

за результатами вступних випробувань;

запровадження інших критеріїв відбору, що не суперечать законодавству України.

4.2. Конкурсний відбір може проводитися поетапно протягом усього періоду прийому документів.

4.3. Учні професійно-технічного навчального закладу, які успішно закінчили другий ступінь професійно-технічної освіти і пройшли кваліфікаційну атестацію, зараховуються (переводяться) на третій ступінь навчання на основі конкурсного відбору.

4.4. Зарахування осіб на третій ступінь здійснюється без надання вступником сертифіката зовнішнього незалежного оцінювання.

Підготовка робітників високого рівня кваліфікації з присвоєнням освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» у навчальних закладах III атестаційного рівня здійснюється на базі другого ступеня з наявним освітньо-кваліфікаційним рівнем «кваліфікований робітник» відповідного напрямку (спеціальності).

Прийом слухачів на перепідготовку або підвищення кваліфікації може здійснюватися шляхом проведення вхідного контролю знань, умінь та навичок відповідно до статті 14 [Закону України «Про професійно-технічну освіту»](#).

4.5. Особи, які без поважних причин не з'явилися на конкурсний відбір у зазначений за розкладом час або отримали незадовільні результати, до участі у наступних етапах конкурсного відбору не допускаються.

V. Зарахування

5.1. Зараховуються поза конкурсом:

особи, яким відповідно до [Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»](#) надано таке право;

діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, а також особи з їх числа віком від 18 до 23 років відповідно до [постанови Кабінету Міністрів України від 05 квітня 1994 року № 226](#) «Про поліпшення виховання, навчання, соціального захисту та матеріального забезпечення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування» (зі змінами);

діти-інваліди та інваліди, яким не протипоказане навчання за обраним напрямом (спеціальністю), відповідно до статті 22 [Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні»](#);

особи, яким відповідно до [Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»](#) надано таке право, у тому числі громадяни, віднесені до категорії 3, - за умови одержання громадянами цієї категорії позитивних оцінок на вступних випробуваннях;

особи, яким відповідно до [Закону України «Про підвищення престижності шахтарської праці»](#) надано таке право;

діти, чії батьки загинули або стали інвалідами на вугледобувних підприємствах, при вступі на навчання за гірничими спеціальностями і професіями відповідно до [Указу Президента України від 19 травня 1999 року № 524](#) «Про державну допомогу дітям, які вчаться за гірничими спеціальностями і чії батьки загинули або стали інвалідами на вугледобувних підприємствах»;

діти військовослужбовців Збройних Сил України, інших військових формувань, працівників правоохоронних органів, які загинули під час виконання службових обов'язків, на місця, забезпечені державним замовленням. Вступники у цьому разі подають відповідний документ про те, що батько (мати) визнані такими, що загинули під час виконання службових обов'язків, відповідно до [Указу Президента України від 21 лютого 2002 року № 157](#) «Про додаткові заходи щодо посилення турботи про захисників Вітчизни, їх правового і соціального захисту, поліпшення військово-патріотичного виховання молоді».

5.2. Першочергово зараховуються за інших рівних умов:

випускники загальноосвітнього навчального закладу III ступеня, нагороджені золотою (срібною) медаллю;

випускники загальноосвітнього навчального закладу II ступеня, які мають свідоцтво про базову загальну середню освіту з відзнакою;

учасники міжнародних, завершального етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад, конкурсів з дисциплін за умови, якщо вони вступають за професіями (спеціальностями), для яких вищезазначені дисципліни є профільними;

випускники професійно-технічних навчальних закладів, які отримали дипломи кваліфікованого робітника з відзнакою і вступають до професійно-технічного навчального закладу третього атестаційного рівня за відповідними професіями (спеціальностями);

особи, які вступають до професійно-технічного навчального закладу за цільовим направленням на навчання.

5.3. Не пізніше ніж через 5 днів після закінчення конкурсного відбору приймальна комісія приймає рішення, оформляє протокол та оголошує список осіб, що рекомендовані до зарахування на навчання до професійно-технічного навчального закладу за обраною формою навчання.

5.4. У разі оскарження результатів конкурсного відбору вступник у триденний строк після їх оголошення подає відповідну заяву на ім'я голови приймальної комісії.

5.5. Зарахування до професійно-технічного навчального закладу здійснюється наказом директора цього закладу.

5.6. Після конкурсного відбору зарахування до професійно-технічного навчального закладу може супроводжуватись укладанням договору між навчальним закладом, замовником робітничих кадрів (підприємством, організацією тощо) і випускником (для неповнолітніх - його батьками) про навчання та подальше працевлаштування.

5.7. Зарахування до професійно-технічного навчального закладу на навчання за рахунок видатків з Державного бюджету України або видатків, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів у державному бюджеті на оплату послуг з підготовки кваліфікованих робітників на умовах державного замовлення, здійснюється в межах затвердженого державного замовлення.

VI. Прикінцеві положення

6.1. Зазначений порядок прийому документів з подальшим зарахуванням поширюється на вступників, які не мають базової загальної середньої освіти і подають довідку про навчання в основній середній загальноосвітній школі.

6.2. Особи, які без поважних причин не приступили до занять протягом 10 днів від дня їх початку, відраховуються з професійно-технічного навчального закладу. На звільнені місця може проводитися зарахування осіб, що отримали позитивні результати при конкурсному відборі, але не були зараховані. При невиконанні державного замовлення на прийом з окремих професій (спеціальностей) професійно-технічний навчальний заклад може проводити додатковий прийом.

6.3. Особам, які не зараховані до професійно-технічного навчального закладу, а також тим, які без поважних причин не приступили до занять, повертаються документи не пізніше ніж протягом п'яти днів з дня прийняття рішення.

6.4. Матеріали, які засвідчують результати вступних випробувань, зберігаються протягом одного року, а потім знищуються, про що складається відповідний акт.

6.5. Контроль за дотриманням цих Типових правил професійно-технічними навчальними закладами незалежно від форм власності та підпорядкування здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері професійно-технічної освіти, міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади, яким підпорядковані професійно-технічні навчальні заклади, Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською, Севастопольською міськими державними адміністраціями та створеними ними органами управління професійно-технічною освітою.

Директор департаменту професійно-технічної освіти	
--	--